

Nasjonale mål for vann og helse

- Gjennomføringsplan for Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar 2014-2020

Gjennomføring av Nasjonale mål for vann og helse

Nasjonale mål for vann og helse ble vedtatt av regjeringen den 22. mai 2014. Målene tar utgangspunkt i artikkel 6 i WHO/UNECE *Protokoll for vann og helse*. De nasjonale målene omfatter 14 målområder (a – n) med tilhørende målsettinger og eksempler på tiltak. Måldokumentet er tilgjengelig på Mattilsynets nettsider [her](#).

Regjeringens vedtak innebærer at Norge er forpliktet til å gjennomføre tiltak for å nå målene. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) skal som ansvarlig departement rapportere status i forhold til måloppnåelse til WHO/UNECE. Dette forutsetter en hensiktsmessig organisering sentralt og et system for rapportering fra berørte sektorer/departementer.

Gjennomføringsplan for Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar

Formålet med dette dokumentet er å beskrive konkrete tiltak som skal gjennomføres innen bestemte tidsfrister med sikte på å nå målene. HODs gjennomføringsplan er avgrenset til tiltak innen HODs sektoransvar.

Gjennomføringsplanen skal være et dynamisk dokument der tiltak legges inn og tiltak lukkes med sikte på å oppnå best mulig måloppnåelse. Slik oppdatering skal som minimum gjøres årlig.

I tillegg til å beskrive tiltak der de statlige etatene Mattilsynet og Folkehelseinstituttet har en utførerrolle, er det også tatt med tiltak som bransjeorganisasjonen Norsk Vann vil iverksette. Norsk Vann er en interesseorganisasjon for vannbransjen, eid av norske kommuner, kommunale selskaper og noen private samvirkeforetak. Den representerer 360 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere.

Bakgrunn for regjeringens fastsettelse av nasjonale mål for vann og helse

Til tross for at Mattilsynet beskriver drikkevannet i Norge til generelt å være av god kvalitet, avdekker Mattilsynets tilsyn at det på en rekke steder er mangler ved drikkevannsforsyningen. Folkehelseinstituttet er bekymret for tilstanden, særlig for ledningsnettene. Andre rapporter omtaler også forbedringsbehov ved vannforsyningsanleggene og vedlikeholdsetterslep for ledningsnettene (jf. "State of the Nation"; Rapport fra Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) 2015). Bildet bekreftes i Norsk Vanns rapport "Investeringsbehov i vann- og avløpssektoren" fra våren 2013. Forsikringsselskapene er også sterkt bekymret over situasjonen; spesielt mht. ledningsnettene.

Ifølge KOSTRA¹ var gjennomsnittlig lekkasjetap av drikkevann på 32 % i 2014. Ved en rekke vannforsyninger tapes følgelig 40 % eller mer av det rensede drikkevannet på grunn av lekkasjer i ledningsnettene. Lekkasjene skyldes vedlikeholdsetterslep. Det er tilsvarende situasjon for avløpsnettene. Utette vannledninger fører dessuten til at ved trykkløse tilstander i vannledningsnettene, kan avløpsvann trenge inn og forurense drikkevannet. I tillegg kan manglende tilbakeslagsventiler føre til at f. eks. kjemikalier kommer inn i drikkevannsledningen. Dette kan igjen føre til alvorlige sykdomsutbrudd.

¹ Statistisk sentralbyrås Kommune-Stat-Rapportering

Det er vanskelig å si noe sikkert om hvor mange som smittes gjennom drikkevann. I enkelte studier har man ved intervjuundersøkelser kartlagt forekomsten av diaré i befolkningen, og spurt om hva de selv tror kan være årsaken til sykdom. Det er bare gjort få studier for å se på sykdom knyttet til drikkevann. Studiene er noen år tilbake i tid, og siden vannforsynings-systemene også varierer mye både innen og mellom land, vil slik overføring av resultater mellom land gi veldig usikre estimater. Det er behov for å øke kunnskapsgrunnlaget om forekomst av vannbåren sykdom, sykdomsbyrden knyttet til dette og de sosioøkonomiske konsekvensene av slik sykdom.

Leveringssikkerhet for drikkevann er også avgjørende for at vann til sanitær- og beredskapsformål som toaletter, dusj, mulighet for tapping av brannvann etc., skal fungere. De forventede klimaendringene med blant annet økte nedbørsmengder/mer overvann vil forsterke problemene. Ekstreme nedbørsmengder fører til mer forurenset råvann og dermed økte krav til rensing. Små vannverk har i mange tilfeller utilstrekkelig rensing av vannet. Ca. 600 000 forbrukere har sin vannforsyning fra små anlegg der status på drikkevannet i stor grad er ukjent. Flere steder er beredskapen mot uønskede, herunder også villedede hendelser, for dårlig. Dette gir grunn til bekymring i og med at trusselbildet har endret seg.

All menneskelig aktivitet er avhengig av vann. Varig beskyttelse av eksisterende og framtidige råvannskilder er følgelig viktig for å sikre helsemessig trygg og leveringssikker vannforsyning i et tilnærmet evighetsperspektiv.

Utførende aktører

Ifølge drikkevannsforskriften skal vannverkseier sikre at forbrukerne får drikkevann som oppfyller forskriftskravene og at rutiner, vedlikehold, forebyggende sikring og beredskap er tilfredsstillende.

Mange av tiltakene som beskrives i gjennomføringsplanen, retter seg mot statlige aktører. Arbeid for å tilfredsstille de nasjonale målene vil derimot i stor grad måtte gjennomføres av lokale aktører innen de ulike sektorene. Som eiere av vann- og avløpsanlegg vil det i praksis ofte være kommunene eller kommunale foretak som må følge opp på sine områder. Folkehelseinstituttet og Mattilsynet vil blant annet ha en pådriverrolle for å sikre fremdrift og dermed måloppnåelse. Som bransjeorganisasjon har Norsk Vann en sentral rolle i dette arbeidet. Norsk Vanns aktiviteter som relaterer seg til måldokumentet er følgelig tatt inn i gjennomføringsplanen.

Under hvert av målene i [måldokumentet](#) er det angitt hvilket departement som har ansvar for måloppnåelsen og listet opp eksempler på tiltak med tiltaksansvarlige. Denne gjennomføringsplanen tar utgangspunkt i de mål og tiltak som ligger under HODs forvaltningsområde.

Måldokumentet viser at det er et betydelig ansvar på andre departementsområder enn HOD. Det er derfor behov for at hvert departement ser sitt sektoransvar og at det er god dialog mellom departementene.

System for rapportering

For å kunne rapportere på grad av måloppnåelse må det rapporteres fra aktørene til de respektive statlige sektormyndighetene. HOD må på sin side rapportere minst hvert tredje år til WHO/UNECE.

Organisering sentralt

HOD har for noen år siden etablert en interdepartemental gruppe, "Departementsgruppen angående utfordringer mht. drikkevann og ledningsnett". I tillegg til de mest sentrale, berørte departementene, vil også andre departementer kunne inviteres med.

Denne gjennomføringsplanen vil bli lagt frem for denne departementsgruppen.

HOD har etablert et sekretariat som bistår departementet i å sikre fremdrift i arbeidet med å følge opp de nasjonale målene der HOD er ansvarlig og kunne rapportere på måloppnåelse. Sekretariatet består av representanter fra Mattilsynet og Folkehelseinstituttet. I tillegg har Norsk Vann sagt seg villig til å være tilknyttet. Sekretariatet ledes av Mattilsynet.

Tiltak og virkemidler

Ved valg av tiltak og arbeidsform er det viktig å synliggjøre ordninger og aktiviteter som fungerer godt i dag i tillegg til ordninger, aktiviteter og andre tiltak som vil effektivisere eller forbedre arbeidet slik at man kan oppfylle målene.

Tiltakene innen HODs forvaltningsområde kan inndeles i:

- **Myndighetsoppfølging.** Det vil være nødvendig med økt målrettet tilsyn overfor virksomheter/anleggseiere, samt bruk av opptrappende virkemidler. Det er viktig at avvik blir lukket.
- **Informasjon.** Identifisering av behov for bedre informasjon til relevante etater og organ. Det skal pekes på hvor det er avstand mellom mål og status overfor kommuner, fylkesmenn, vannregioner etc. slik at dette har en positiv effekt på fremdriften av arbeidet.
- **Organisering og kompetanse.** Det skal pekes på områder hvor bedre organisering er ønskelig og at et initiativ vil være nyttig. Dette kan inkludere økt bruk av eksisterende ordninger både geografisk og i omfang. Også oppbygging av kompetanse og rekruttering kan være viktige elementer her.
- **Kunnskapsinnhenting og forskning.** Peke på behov for ny kunnskap som på en effektiv måte kan bidra til måloppfyllelse, f.eks. ved å motivere til økt eller mer målrettet innsats.
- **Internasjonalt samarbeid.** Samarbeid med våre nordiske naboer, baltiske samarbeidspartnere og i WHO/UNECE-regi vil kunne tilføre relevant kunnskap og erfaringsutveksling.
- **Dokumentasjon** av måloppfyllelse. Etablering av en systematisk dokumentasjon på hvordan vi oppfyller målsettingene, og grad av måloppnåelse som basis for videre rapportering i henhold til protokollen.

Pågående og planlagte tiltak innen sektoransvaret til Helse- og omsorgsdepartementet

Basert på inndelingen ovenfor presenteres i følgende tabelloppsett konkrete tiltak for perioden 2014-2020 innenfor HODs sektoransvar. Med mindre det fremkommer noe annet, så skal de statlige tiltakene gjennomføres innenfor eksisterende rammer tildelt av HOD.

Gjennomføringsplan for årene 2014-2018 ble fastsatt 30. oktober 2015. Våren 2017 er gjennomføringsplanen revidert ved at tiltakenes status er vurdert (**utført/pågår/ikke iverksatt**) og nye tiltak for perioden fram mot 2020 er lagt til. Den reviderte planen har dermed fått en tidshorisont fra 2014 til 2020.

Myndighetsoppfølging

Målrettet tilsyn

Mattilsynet er tilsynsmyndighet overfor vannverkene. Som grunnlag for tilsynsarbeidet i regionene utarbeides det styrende budsjett disponeringskriv der nasjonale satsninger og konkrete tilsynsprosjekter framgår. Dette plandokumentet har et flerårig perspektiv.

I tillegg til å utøve tilsyn (inspeksjoner, revisjoner, prøveuttak) er det viktig at Mattilsynet følger opp sin rolle som ansvarlig myndighet for å ivareta drikkevannshensynet i arealforvaltningen, jf. Mattilsynets innsigelsesrett etter plan- og bygningsloven.

Mattilsynet har gjennomført/planlagt følgende tilsynsaktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans ²
<ul style="list-style-type: none"> Tilsyn med båter med hensyn på vannforsyning/bunkringsvannet om bord. Kartlegging og tilsyn med små vannverk fortrinns de som leverer til færre enn 50 personer med hensyn på trygt drikkevann. 	2014 Utført Utført	a
<ul style="list-style-type: none"> Tilsyn med vannverk i risikoklasse 1 ifølge Mattilsynets klassifiseringssystem, fokus på vannbehandling. Tilsyn med barrierestyrke i vannverk i klasse 3 og 4 som ikke har analysert for mikrobiologi i 2014. 	2015 Utført Utført	a, f
<ul style="list-style-type: none"> Tilsyn med beskyttelse av inntakspunktet/ første barriere i vannverk basert på overflatevann. Nasjonalt tilsynsprosjekt: Beredskap i vannforsyningen. 	2016 Utført Utført	a, e, f
<ul style="list-style-type: none"> Tilsyn med høydebasseng 	2017 Pågår	a, f
<ul style="list-style-type: none"> Drift og kontroll av UV-anlegg på vannverk 	2018	a, f
<ul style="list-style-type: none"> Tilsyn med farekartlegging og prøvetakingsprogram 	2019	a, f
<ul style="list-style-type: none"> Kartlegge og føre tilsyn med vannforsyningssystem < 10 m³/døgn 	2020	a, f

² Målrrelevans i henhold til målområdene a-n i de nasjonale målene fastsatt av regjeringen.

Kompetansehevingstiltak tilsynspersonell

Et målrettet tilsyn avhenger av at tilsynsmedarbeiderne har god og oppdatert kompetanse. På den måten vil tilsynet kunne være en pådriver overfor kommunene og vannverkseierne. Kompetanse til å ivareta myndigheten etter plan- og bygningsloven og være en synlig og tydelig aktør i regionalt og lokalt arealplanarbeid er viktig for å kunne nå målene.

Mattilsynet har gjennomført/planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Internt kurs for drikkevannsinspektører. (Arealplanlegging, mm)	2014 Utført	Alle
Internt kurs for drikkevannsinspektører. (Beredskap, mm)	2015 Utført	Alle
Internt kurs for drikkevannsinspektører. (Ledningsnett, mm)	2016 Utført	Alle
Internt kurs for drikkevannsinspektører.	2017 Utført	Alle
Internt kurs for drikkevannsinspektører.	2018	Alle
Delta på relevante eksterne kurs og konferanser	2014-2020 Pågår	Avhengig av innhold

Regelverksarbeid

Som en følge av erfaringene fra Mattilsynets tilsyn med vannverkene og som et tiltak for å nå de norske målene etter vannprotokollen, er drikkevannsforskriften blitt revidert. Samtidig er de siste endringer i EUs drikkevannsdirektiv innarbeidet.

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Revidert drikkevannsforskrift med tydeligere og noen nye krav.	Høring 2015. Fastsettelse 2016. Utført	a, b, e, f, j, m, n
Delta i EUs arbeidsgruppe drikkevann under DG Miljø der revisjon av drikkevannsdirektivet er et av temaene	2017-2020 Pågår	a, b, e, f, j, m, n

Informasjon

Det er viktig at de nasjonale målene blir gjort kjent i de sektorer som skal påse at de blir fulgt opp. Dette gjelder primært på statlig og kommunalt nivå, men også selskaper og private vannverk samt fagmiljøer og organisasjoner på vannområdet.

Fagmiljøene bør oppfordres til å komme med forslag til prosjekter eller aktiviteter som kan effektivisere arbeidet med oppfølging av målene. Dette kan være kunnskapsinnhenting, møte- og kursaktivitet eller andre måter.

HOD informerer de berørte departementene om arbeidet med de nasjonale målene.

Det vil være relevant å synliggjøre alt fra interne informasjonstiltak til utadrettede tiltak, herunder artikler i aktuelle tidsskrift som f.eks. Vann, Teknisk ukeblad og Kommunalteknikk.

Informasjon omhandler også utarbeidelse av og presentasjon av brosjyrer og veiledere. Samt eventuell revisjon av tidligere utgitte veiledere for å innarbeide nye krav og forventninger.

Tiltak for å sikre god og oppdatert informasjon til kommuner og forbrukere hører også under dette tema, eksempelvis arbeid med å innarbeide vannhygiene i kommunehelseprofilene.

Mattilsynet har gjennomført/planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Opprettet eget område på www.mattilsynet.no med informasjon om Protokollen og arbeidet med de Nasjonale målene.	2014 Utført	n
Orienterende direktoratsgruppen for vannforskriften om de nasjonale målene	2014 Utført	n
Artikkel i Kommunalteknisk tidsskrift	2015 Utført	n
Informasjon på vannportalen.no om de nasjonale målene og at de må legges til grunn i arbeidet med vannforvaltningsplanene.	2015 Utført	j, n
Veiledning om hvordan begrepene «over nærliggende areal» og «uforholdsmessig stor kostnad» skal forstås, jf. plan- og bygningsloven § 27-1 og § 27-2	2015-2016 Ikke iverksatt - avventes	c, n
Avklare nærmere kommunenes ansvar for å sørge for vannforsyning til innbyggerne	2015-2016 Ikke iverksatt - avventes	c, n
Behovet for involvering av vannforsyning i større kommunale øvelser synliggjøres ovenfor DSB.	2015 Utført	m, n
Brosjyre med informasjon om arbeidet med de nasjonale målene med sikte på å informere vannverkene om målene, forpliktelsene og oppfølgingen	2015 Utført	Alle på vannområdet
Gjøre data tilgjengelig for eksterne brukere	2015 Utført	n
Informasjonsfilm om vannforsyningen	2016 Utført	n
Utarbeide veileder til ny drikkevannsforskrift	2017 Utført	a, b, e, f, j, m, n
Revidere veiledningen for vannverkene i deres arbeid med beredskapsplanlegging	2017 Utført	f
Utarbeide temaveileder for kommunene vedr saksbehandling etter plan og bygningsloven for å beskytte drikkevannskilder	2017-2018	c, f, n
Utarbeide veileder til drikkevannsforskriften for små vannforsyninger	2017	f
Oppfølging av vannverkene mht forsyningsikkerhet (leveringssikkerhet)	2017-2020	e

Folkehelseinstituttet har gjennomført/planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Brosjyre om små vannforsyninger.	2014 Utført	b, n
Revisjon av Vannforsyningens ABC.	2015 Utført	b, n
Brosjyre og plakat «Syk av drikkevann?»	2015 Utført	b, n
Kartpresentasjon av kommuner med vannverk som ikke tilfredsstillende målene om ikke-planlagte avbrudd og lekkasjer på ledningsnettet.	2015 Utført	n
Vannhygiene i kommunehelseprofiler	Årlig Utført/ Pågår	n
Brosjyre med informasjon om arbeidet med de nasjonale målene (samarbeid med Mattilsynet)	2015 Utført	n
Redigering og tydeliggjøring av informasjon om drikkevann og helse på www.FHI.no , inkludert nasjonale mål og aktiviteter knyttet til Protokollen for vann og helse	2017 Pågår	n
Utvikling av kommunehelseprofilene mht fremstilling av vannhygieniske faktorer	2017-2018 Pågår	b, n
Badevann og vibrio parahaemolyticus – oppdaterte råd til publikum	2017 Utført	j, n

Norsk Vann har gjennomført/planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Har informert bransjen om de nasjonale målene gjennom norsk vann.no , Bulletin, konferanser med videre.	2014 Utført	n
Seminarer; forskjellige tema	2014-2020 Utført/ Pågår	alle
Norsk Vann gjennomfører en rekke prosjekter innen vannkildeproblematikk, vannbehandling, vandistribusjon, sikkerhet og beredskap og økonomisk/administrative spørsmål. Oppdatert informasjon og oversikt over alle prosjekter finnes på norsk vann.no .	2015-2020 Utført/ Pågår	e, f
Benchmarking av norsk vannbransje, jf. bedreVANN ³ .	Årlig Utført/ Pågår	n, flere

Organisering og kompetanse

Tiltak som retter seg mot hvordan den totale kompetansen innen vannområdet kan organiseres, nyttiggjøres og økes for å sikre bedre måloppnåelse rubriseres her. Dette

³ Kommunenes benchmarkingsportal for vanntjenestene

innebærer alt fra tiltak i retning av driftsassistanse-ordninger, felles beredskapsordninger til rene kompetansehevingstiltak rettet mot vannverk og operatører.

Mattilsynet har planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Samarbeid med Miljødirektoratet og andre direktorater i hht EU-direktiv 2000/60/EC og vannforskriften.	2014-2020 Pågår	flere
Folkehelseinstituttet, Mattilsynet og DSB involverer seg i arbeidet med å etablere en døgnåpen rådgivningstjeneste for vannverk ved krisehendelser.	2015-2016 Utført	f
Foredragsholder på kurs/seminarer arrangert av andre.	2015-2020 Pågår	flere
Deltar i arbeidet med NOU om overvann i byer og tettsteder.	2015 Utført	e, m
Deltakelse i prosjekt 6 i « Program for å videreutvikle totalforsvaret og øke motstandsdyktigheten i samfunnskritiske funksjoner».	2017-2018 Pågår	e
Samhandling med FHI om forvaltning av data fra vannverk	2017-2020	flere

Folkehelseinstituttet har planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Folkehelseinstituttet, Mattilsynet og DSB involverer seg i arbeidet med å etablere en døgnåpen rådgivningstjeneste for vannverk ved krisehendelser.	2015-2016 Utført	f
Foredragsholder på kurs/seminarer arrangert av andre	2015-2020 Pågår	flere
Drift og videreutvikling av Nasjonal vannvakt (en døgnåpen rådgivningstjeneste for vannverk ved krisehendelser)	2017- Pågår	f
Samhandling med Mattilsynet om forvaltning av data fra vannverk	2017-2020 Pågår	flere
Kurs for kommuneleger om etterforskning av utbrudd	2017- Pågår	b

Norsk Vann har planlagt følgende aktiviteter i perioden:

Beskrivelse av tiltak	Tidsplan	Mål-relevans
Kurs for driftsoperatører og personell i vannbransjen	Årlig Utført/ Pågår	e, f
Oppfølging av anbefalingene i Norsk Vann rapport «Fra driftsassistanse til regional vannassistanse» (rapport 203/2014)	2014 Utført/ Pågår	a, d, f
Diskutere opprettelse av en døgnåpen rådgivningstjeneste for vannverk ved krisehendelser med Folkehelseinstituttet, DSB og Mattilsynet.	2015-2016 Utført	f
Arbeid for å styrke rekruttering og utdanning i vannbransjen	Årlig	flere

	Utført/ Pågår	
Utgitt 2. utgave av Vann- og avløpsteknikk	2014 Utført	flere
Arbeide for å etablere Nasjonalt kompetansesenter for ledningsteknologi	2016-	e
Utarbeide veileder for tekniske løsninger knyttet til nødvann og organisering av ressurser knyttet til nødvannsforsyning	2017-2018	f

Kunnskapsinnhenting og forskning

Det er behov for økt kunnskap på en rekke områder for å kunne treffe gode og målrettede tiltak. I dette kapittelet angis igangsatte eller vedtatt igangsatte prosjekter. Det vises videre til vedlegg 2, jf. kapittel 4, angående mer utfyllende beskrivelse av mulige prosjekter.

Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Tidsplan	Mål-relevans
Kartlegging av sikkerhet ved vannverk knyttet til driftskontrollsystemer	MT	2015 Utført	b, e
Videreutvikle «Vevsbasert rapportering av utbrudd» (Vesuv) for å bedre overvåking av bl.a. vannbårne utbrudd.	FHI	2014 – 2015 Utført	b
Kartlegging av mikrobiologiske agens i drikkevann i interne ledningsnett og effekter av desinfeksjon – pilotprosjekt + «follow up»-studie.	FHI	2014-2018 Pågår	b
Sammenheng mellom ekstrem nedbør og drikkevannsbåren sykdom. 3-årig forskningsprosjekt finansiert av NFR. 2015-2018	FHI	2015-2018 Pågår	b
Igangsette arbeid for å skaffe bedre kunnskap om omfanget av og mulige årsaker til drikkevannsbåren sykdom (Drikkevannsstudien).	FHI	2016-2018 Pågår	b
Studie av hvordan varsel om å koke drikkevannet oppfattes og etterleves av abonnentene som grunnlag for utforming av råd (risiko-kommunikasjon)	FHI	2017 Pågår	b, n
Antimikrobiell resistens (AMR) i drikkevann i sykehusmiljøer – søknad til NFR	FHI	2017 Utført	b
Kartlegging av årsaker til økt antall av rapporterte tilfeller av cryptosporidiose i MSIS	FHI	2017-2020	b
Utrede muligheter forbedreovervåking av vannbårne utbrudd i kommunene basert på Sykdomspulsen (syndrombasert overvåking)	FHI	2018-2020	b
Utrede aktuelle prosjekter for økt kunnskap om kontroll av legionellvekst i interne ledningsnett basert på praktiske erfaringer, som grunnlag for oppdaterte råd.	FHI	2017-2020	b
Kartlegging av kommunelegers behov i utredningen «Miljørettet helsevern i kommunene», herunder vannrelaterte temaer, som grunnlag for målrettede råd til kommunelegene	FHI	2017 Pågår	b

Studie av mulige indikatorer for overvåkning av hygienisk tilstand på drikkevannsledningsnett	FHI	2018-2020	b, f
Studie av undertrykkssituasjoner i vannforsyningsnett. Undertrykkssituasjoner kan representere forurensningsfare, og mer kunnskap om dette er viktig for å kunne redusere smitterisiko. Tiltaket inkluderer en pilot-studie.	FHI	2018-2020 Pågår	b, f
Statistisk analyse av materialtype og alder på ledningsnett i forhold til avbrudd i vannforsyningen og lekkasjer basert på data fra VREG.	FHI	2017 Pågår	b, f
Kartlegging av resistensgener i drikkevannskilder og påvirkning fra jordbuksaktivitet – doktorgradsprosjekt ved HiOA der FHI er med som veileder	FHI/HiOA	2016-2018 Pågår	b, j
Bestemmelse av sporelementer i grunnvannsføremønstre – mastergradsprosjekt ved NMBU der FHI er med som veileder	FHI/NMBU	2017	b

Internasjonalt samarbeid

Følgende internasjonale samarbeidsprosjekter med relevans for måloppnåelse etter vannprotokollen er gjennomført eller planlagt:

Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Tidsplan	Mål-relevans
Protokoll for vann og helse. Bidra til kapasitetsbygging og utvikling av støtteverktøy innen: <ul style="list-style-type: none"> Sykdomsovervåking og sykdomsopplæring Kostnadseffektiv og risikobasert overvåking av drikkevannskvaliteten 	FHI i samarb. m/HOD og Mattilsynet	2014-2019 Pågår	Flere
Nordisk/baltisk samarbeid	HOD i samarb. m/FHI og Mattilsynet	Løpende Pågår	Flere

Dokumentasjon av måloppfyllelse

Etablering av en systematisk dokumentasjon på hvordan Norge oppfyller målsettingene og grad av måloppnåelse som basis for videre rapportering i henhold til Protokollen, tar utgangspunkt i eksisterende rapporteringsrutiner ved de berørte departementene og direktoratene. Mattilsynet koordinerer dette. Det er så Helse- og omsorgsdepartementet som er ansvarlig for å gi en samlet rapportering.